

Svend Morten Reinertsen
Valsåsveien 48
8850 Herøy

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marius Saunders, 75 53 15 62

Utvidelse av dispensasjon til samlegjerder i forbindelse med saubeite - Åsvær landskapsvernområde - Svend Morten Reinertsen - Dønna kommune

Vi viser til epost med forespørsel om å utvide dispensasjonen av 14.04.2020 om oppsett og vedlikehold av samlegjerder fra Svend Morten Reinertsen datert 11.03.2021.

Vedtak

*Statsforvalteren i Nordland gir herved Svend Morten Reinertsen dispensasjon fra verneforskriften for Åsværet landskapsvernområde for bygging og vedlikehold av ytterligere **3** (totalt 17) ledegjerder med samleleve for sau på beite på følgende øyer og holmer:*

- 1. Risvannshaugen plan for 2021**
- 2. Risvannøya plan for 2021**
- 3. Hellerøya plan for 2021**

Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldlovens paragraf 48 og på følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder ytterligere **3** (totalt 17) gjerdeanlegg – ledegjerder med samleleve - med plassering som vist på vedlagt kart og utforming som beskrevet i søknaden, dvs samleleve på 2,2m x 3-6m og ledegjerder etter behov på stedet
- Dersom behovet for gjerdeanleggene opphører (for eksempel ved opphør av beite) skal tiltakshaver umiddelbart fjerne anleggene og alle rester etter dette.
- Dersom enkelte gjerdeanlegg viser seg å være til fare for fugl kan du pålegges å rulle sammen netting på disse strekningene når gjerdet ikke er i bruk, eventuelt pålegg om montering av fugeavvisere

Dispensasjonen gjelder kun fra verneforskriften. Det må i tillegg innhentes tillatelser fra kommune og grunneier.

Informasjon om klagerett

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at dette vedtak er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom Statsforvalteren i Nordland.

Søknaden

Svend Morten Reinertsen forespør i epost 11.mars 2021 om å utvide dispensasjonen til tre nye øyer, Risvannhaugen, Hellerøya og Risvannøya.

Bakgrunn

Søker driver med gammelnorsk sau på flere øyer i Åsvær landskapsvernområde. Disse har han på helårs beite. Byggingen av gjerdeanleggene er søknadspliktig i henhold til verneforskriften. Søker har tillatelse til bygging og vedlikehold av ledegjerder på 14 øyer og holmer i Åsværet landskapsvernområde. Anleggene er oppført over de siste 10 årene og står på holmer og øyer hvor det beiter sau.

Gjerdeanleggene er nødvendige for at sanking, sortering, merking, klipping mm skal foregå mest mulig sikkert, forutsigbart og effektivt. Samlekveene er 2.2 m bredt, 3-6 m langt etter hvor mange dyr han har på de respektive holmene, og har to løpende ledegjerde ut fra den ene enden. Det ene ledegjerde kan være 20-30 m langt og ender opp mot flomålet. Det andre er noe lengre, går parallelt med det første, men utvider seg etter hvert (traktformasjon). Dette gjerdet blir forlenget med 2-6 tradisjonelle, sammenleggbare ledegjerder som settes opp og er i bruk den dagen samlinga foregår. Straks dyrene er inne i samlekveet, tas disse ned og brukes på neste øy.

Som stengsel brukes moduler av aluminium som er 2 m lang og 1 m høy. Disse brukes når samlekveet skal stenges (en port i hver ende av samlekveet). Samlekveet og ledegjerde består av vanlig sauenetting. I tillegg kles samlekveene innvendig med terrassebord. Dette for at samlekveet skal tåle pågangen av dyrene når de er samlet. Samlekveene blir ytterligere forsterket av skråbord og i høyde. Dette for at de skal stives av og tåle værforholdene på stedet.

Det brukes i hovedsak tradisjonelle, impregnerte gjerdepåler, men enkelte steder har han vært nødt til å bore og sette ned 16 mm kamstål. Kamstålet kles utvendig med grønn 3-toms vannslange for at kamstålet skal skjules og nøytraliseres i naturen.

Lovgrunnlag

Forskriften for Åsvær landskapsvernområde med dyrelivsfredning ble vedtatt ved kgl.res. av 6. desember 2002. Verneforskriften forvaltes av Statsforvalteren i Nordland. Formålet med vernet er å bevare et egenartet natur- og kulturlandskapsområde, og sikre de zoologiske, botaniske, geologiske og kulturhistoriske element som er med på å gi området dets særpreg (§2).

Jamfør verneforskriftens § 3 første punkt gjelder følgende bestemmelse i landskapsvernområder: Det må ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art og karakter. Eksempel på slike inngrep er: oppføring av nye bygninger, anlegg og faste innretninger, (...) Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende. Statsforvalteren avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å endre landskapets art eller karakter vesentlig.

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for tradisjonell beiting og nødvendig bruk av gjeterhund. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til verneformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av landskapsvernområdet (jf. § 4 punkt 4).

Forskriftens § 7 er erstattet av naturmangfoldlovens § 48, jf. § 77 annet punktum og den generelle dispensasjonsbestemmelsen lyder derfor: Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Det kan også

gjøres unntak dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Statsforvalterens vurdering

Åsvær landskapsvernområde med dyrelivsfredning ble fredet etter naturvernloven ved kongelig resolusjon 6. desember 2002. Formålet med vernet er å bevare et egenartet natur- og kulturlandskapsområde, og sikre de zoologiske, botaniske, geologiske og kulturhistoriske element som er med på å gi området dets særpreg.

I henhold til § 3 pkt. 1 i verneforskriften for Åsvær landskapsvernområde må det ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet som f.eks (...) anlegg og faste innretninger (...). Gjerdeanleggene vurderes å komme inn under forbudet mot «anlegg og faste innretninger» og det må derfor gis dispensasjon fra verneforskriften dersom gjerdene skal kunne oppføres. Det er naturmangfoldloven § 48 som setter rammene for om det kan gis dispensasjon. I henhold til § 48 *kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.*

Naturbase beskriver Åsvær landskapsvernområde slik: *Øyområde beliggende utenfor nordvest-spissen av Dønna. I nord og øst er holmene høge med avrunna koller, men også med brattere nordvestvendte små berghamre. De sørvestlige øyene er lågere og mer avslippede. Vegetasjonen består i hovedsak av fattig kysthei, men svært rike og verdifulle områder finnes også. På en del av øyene er det større og mindre ferskvannsdammer. Været er fraflytta, men husene brukes som feriehus. Det er bebyggelse på Brattbåtstøya og på Storengøya. Det er også noe sau som beiter i området. Disse går ute hele året. Helt nord i været finner vi Åsværet fyr, og ellers er det en del andre sjømerker spredt innen øygruppa.*

Åsvær er et viktig ornitologisk område med verdi både som hekke-, myte- og overvintringsområde. Viktigst er verdien som hekkeområde og de mest verdifulle forekomstene finnes i sørvestre del av været. Her er det blant annet hekkekolonier av stor- og toppskarv. Videre er det gode forekomster av stormåker, flere hekkekolonier av terner og ellers gode bestander av alle vanlig forekommende sjøfuglarter.

Deler av været botanisk interessant med registrerte naturtyper som kystlynghei, naturbeitemark, tangvoll og strandeng- og strandsump. Mye av øyene har fattig kysthei. Kystlyngheia er utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven og det gis tilskudd til beite i disse områdene. Kystlynghei er avhengig av aktiv skjøtsel og helårs beite er anbefalt skjøtelsesmetode kombinert med rydding av vegetasjon og sviing. Også i naturbeitemark og kysthei har beite positive virkninger for artsmangfoldet. Hellerøya og Risvannøya er NiN-kartlagt i 2018 (**figur 1**). Øyene består i hovedsak av boreal hei, og tydelig beitepreget. Beite i boreal hei holder heia i hevd og hindrer gjengroing. At øyene ikke gror igjen er også positivt for de ornitologiske verdiene og Statsforvalteren er derfor positiv til den aktiviteten som beiting med sau i Åsvær medfører.

Gjerdeanleggene er av moderat størrelse, men vil naturligvis være godt synlige på en del av øyene da det er et åpent og delvis flatt landskap. Likevel er de ikke dominerende i landskapet og påvirker ikke landskapets særpreg og karakter vesentlig (naturmangfoldloven § 36). Vi anser gjerdeanleggene som nødvendige for hold av sau i området og gir dispensasjon til følgende oppsatte gjerder og gjerder som planlegges satt opp i 2021:

1. Risvannshaugen plan for 2021
2. Risvannøya plan for 2021

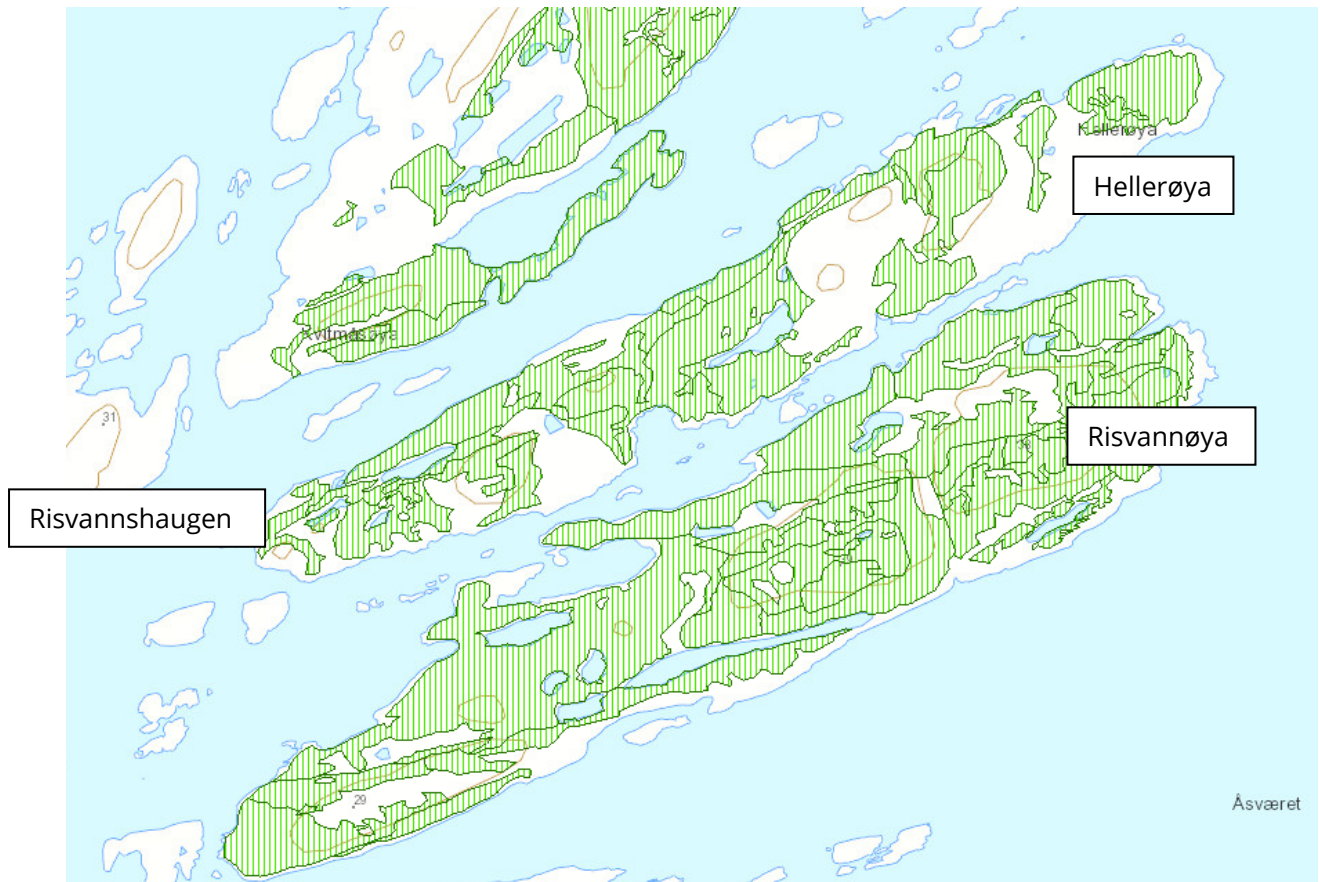
3. Hellerøya plan for 2021

For forvaltningen av området er det viktig at ikke gjerder blir stående unødige og blir til søppel eller til fare for fugl og dyr. Det settes derfor krav om at gjerdeanleggene skal fjernes umiddelbart dersom beite opphører eller behovet for gjerdene ikke er til stede. Videre er det en viss fare for at slike gjerder i åpent landskap kan føre til at fugler kolliderer i gjerdet. I utgangspunktet er det hønsefugl som er mest utsatt for fare for kollisjoner med gjerder av denne typen, dette på grunn av flygeatferden (se for eksempel Miljødirektoratets rapport M-1307 *Faggrunnlag fugl Underlagsdokument for nasjonal ramme for vindkraft*). Vi antar derfor faren for at sjøfugl skal kollidere med gjerdene til relativt liten. Dersom det likevel skulle vise seg at enkelte gjerder er plassert slik at det medfører stor fare for kollisjoner med fugl kan søker pålegges å enten rulle sammen netting langs disse strekningene i perioden når gjerdet ikke benyttes, eller pålegges å montere fugleavvisere for å hindre kollisjoner. Dette legges inn som et vilkår for dispensasjonen.

Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i Åsvær er god, men noe begrenset. I 2018 ble det utført sjøfugltellinger, forrige telling var i 2012. Med unntak av rødnebbterne viste alle artene nedgang i hekkebestandene fra 2012 til 2018. Dette er sammenfallende med resultater langs hele kysten og ikke spesielt for Åsvær. Botanisk er enkelte øyer undersøkt, og det er utarbeidet skjøtselsplan for kystlyngheia på Feøyen og Buøya. Videre er deler av området kartlagt etter NiN-metodikken i 2018 (ref. Johansen, K.S, Carlsen, T.H., Røberg, A.Å. Arnesen, G. 2019. Basiskartlegging av utvalgte verneområder i Nordland og Troms. Ecofact rapport 595.) I denne rapporten beskrives området slik: *Åsvær er et mangfoldig og komplekst øyvær som ligger eksponert til på ytterkysten langt vest i Dønna kommune. De fire kartlagte øyene i nordøst (Tostenbergøya, Kvitmåsåya, Hellerøya og Risvannøya) er store, kalkfattige og veksler mellom boreal hei, grunnlendt lyngmark, naknet berg, samt kystmyr og fragmenter av semi-naturlige engpartier. Øyene har flere større og mindre åpne vann med sparsom vannvegetasjon. De tre kartlagte øyene nordvest i Åsværet (Storgrenøya, Stormannøya og Burøya) er noe mindre, men har mye av samme preg som øyene i nordøst. De tre øyene lengst sør som ble NiN-kartlagt har en helt annen karakter enn de tidligere nevnte. Delvis skyldes dette forskjeller i berggrunn (kalkglimmerskifer i sør og gneis i nord) men også relatert til tidligere arealbruk. Storengøya og Litjengøya er grasdominerte seminaturlige-enger (T32) som følge av at de tidligere har vært slåtteland. Storkalvøya er en blanding mellom seminaturlig-eng og boreal hei. Flere av de store lyngdominerte øyene blir holdt i hevd gjennom beiting med utegangersau (GNS). Det er ingen tegn til gjengroing med unntak av noen få og små partier med bjørkerisdominert boreal hei. På innmarksøyene Storengøya og Litjengøya har skjøtselen opphørt og engene er under gjengroing. I nåværende fase er det mjødurt som dominerer.*

Vi mener kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fastslå at beitingen også i områdene som ikke er registrert som kystlyngheia er positivt for verneverdiene i Åsvær. Som nevnt kan gjerdeanlegg ha noen negative følger, men med de vilkår som er satt mener vi tiltakene *ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*, og dispensasjon innvilges.

Den samlede belastningen, jf nml § 10, vurderes som liten i Åsvær og gjerdeanleggene øker ikke belastningen på verneverdiene nevneverdig. Naturmangfoldlovens § 11 (kostnadene med miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver) tilsier at eventuelle kostnader knyttet til de vilkårene som er satt vil måtte bæres av tiltakshaver. § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmåter) er vurdert, og vi mener søker har funnet gode løsninger for gjerdene som ikke medfører fare for forurensning eller unødig miljøbelastning.

Figur 1: Områder med boreal hei. Kilde: Naturbase, Kartlegger: Ecofact Nord 2018.

Med hilsen

Mia Marthinus Husdal (e.f.)
underdirektør

Marius Saunders
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Dispensasjon - samlegjerder i forbindelse med saubeite - Åsvær landskapsvernområde - Svend Morten Reinertsen - Dønna

Kopi til:
Dønna kommune

8820 Dønna

SVEND MORTEN REINERTSEN

Valsåsveien 48

8850 HERØY

Saksbehandler, innvalgstelefon

Kjell Eivind Madsen, 75531585

Dispensasjon - samlegjerder i forbindelse med saubeite - Åsvær landskapsvernområde - Svend Morten Reinertsen - Dønna

Fylkesmannen i Nordland viser til søknad oversendt 31.03.2020 angående ledegjerder med samleleve på øyer og holmer i Åsvær landskapsvernområde.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir herved Svend Morten Reinertsen dispensasjon fra verneforskriftene for Åsværet landskapsvernområde for bygging og vedlikehold av 14 oppsatte og planlagte ledegjerder med samleleve for sau på beite på følgende øyer og holmer:

1. Storgrenøya oppsatt 2014	8. Storøya oppsatt 2013
2. Stormannøya oppsatt 2014	9. Stortrogøya påbegynt 2020
3. Feøyan oppsatt 2012	10. Storgåsøya skal etableres 2020
4. Buøya oppsatt 2010	11. Litlgåsøya skal etableres 2020
5. Storkvaløya oppsatt 2015	12. Lassøya skal etableres 2020
6. Litlkvaløya påbegynt 2020	13. Kvitmåsoya plan for 2021
7. Tromsøya oppsatt 2014	14. Storpolløya plan for 2021

Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldlovens paragraf 48 og på følgende

vilkår:

- Dispensasjonen gjelder 14 gjerdeanlegg – ledegjerder med samleleve - med plassering som vist på vedlagt kart og utforming som beskrevet i søknaden, dvs samleleve på 2,2m x 3-6m og ledegjerder etter behov på stedet
- Dersom behovet for gjerdeanleggene opphører (for eksempel ved opphør av beite) skal tiltakshaver umiddelbart fjerne anleggene og alle rester etter dette.
- Dersom enkelte gjerdeanlegg viser seg å være til fare for fugl kan du pålegges å rulle sammen netting på disse strekningene når gjerdet ikke er i bruk, eventuelt pålegg om montering av fugleavvisere

Klagerett

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at dette vedtak er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom Fylkesmannen i Nordland.

Bakgrunn

Søker driver med gammelnorsk sau på flere øyer i Åsvær landskapsvernområde. Disse har han på helårs beite. Byggingen av gjerdeanleggene er søknadspliktig i henhold til verneforskriften. Fylkesmannen har oppfordret søker om å søke dispensasjon, for å få legitimert tiltakene. Anleggene er oppført over de siste 10 årene og står på holmer og øyer hvor det beiter sau.

Gjerdeanleggene er nødvendige for at sanking, sortering, merking, klipping mm skal foregå mest mulig sikkert, forutsigbart og effektivt. Samlekveene er 2.2 m bredt, 3-6 m langt etter hvor mange dyr han har på de respektive holmene, og har to løpende ledegjerde ut fra den ene enden. Det ene ledegjerde kan være 20-30 m langt og ender opp mot flomålet. Det andre er noe lengre, går parallelt med det første, men utvider seg etter hvert (traktformasjon). Dette gjerdet blir forlenget med 2-6 tradisjonelle, sammenleggbare ledegjerder som settes opp og er i bruk den dagen samlinga foregår. Straks dyrene er inne i samlekeveet, tas disse ned og brukes på neste øy.

Som stengsel brukes moduler av aluminium som er 2 m lang og 1 m høy. Disse brukes når samlekeveet skal stenges (en port i hver ende av samlekeveet). Samlekveet og ledegjerde består av vanlig sauenetting. I tillegg kles samlekeveene innvendig med terrassebord. Dette for at samlekeveet skal tåle pågangen av dyrene når de er samlet. Samlekveene blir ytterligere forsterket av skråbord og i høyde. Dette for at de skal stives av og tåle værforholdene på stedet.

Det brukes i hovedsak tradisjonelle, impregnerte gjerdepåler, men enkelte steder har han vært nødt til å bore og sette ned 16 mm kamstål. Kamstålet kles utvendig med grønn 3-toms vannslange for at kamstålet skal skjules og nøytraliseres i naturen.

Begrunnelse

Åsvær landskapsvernsområde med dyrelivsfredning ble fredet etter naturvernloven ved kongelig resolusjon 6. desember 2002. Formålet med vernet er å bevare et egenartet natur- og kulturlandskapsområde, og sikre de zoologiske, botaniske, geologiske og kulturhistoriske element som er med på å gi området dets særpreg.

I henhold til § 3 pkt. 1 i verneforskriften for Åsvær landskapsvernområde må det ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet som f.eks (...) anlegg og faste innretninger (...). Gjerdeanleggene vurderes å komme inn under forbudet mot «anlegg og faste innretninger» og det må derfor gis dispensasjon fra verneforskriften dersom gjerdene skal kunne oppføres. Det er naturmangfoldloven § 48 som setter rammene for om det kan gis dispensasjon. I henhold til § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Naturbase beskriver Åsvær landskapsvernområde slik: *Øyområde beliggende utenfor nordvest-spissen av Dønna. I nord og øst er holmene høge med avrunna koller, men også med brattere nordvestvendte små berghamre. De sørvestlige øyene er lågere og mer avslippede. Vegetasjonen består i hovedsak av fattig kysthei, men svært rike og verdifulle områder finnes også. På en del av øyene er det større og mindre ferskvannsdammer. Været er fraflytta, men husene brukes som feriehus. Det er bebyggelse på*

Brattbåtstøya og på Storengøya. Det er også noe sau som beiter i området. Disse går ute hele året. Helt nord i været finner vi Åsværet fyr, og ellers er det en del andre sjømerker spredt innen øygruppa.

Åsvær er et viktig ornitologisk område med verdi både som hekke-, myte- og overvintringsområde. Viktigst er verdien som hekkeområde og de mest verdifulle forekomstene finnes i sørvestre del av været. Her er det blant annet hekketolonier av stor- og toppskarv. Videre er det gode forekomster av stormåker, flere hekketolonier av terner og ellers gode bestander av alle vanlig forekommende sjøfuglarter. I tillegg er deler av været botanisk interessant med registrerte naturtyper som kystlynghei, naturbeitemark, tangvoll og strandeng- og strandsump. Mye av øyene har fattig kysthei. Kystlyngheia er utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven og det gis tilskudd til beite i disse områdene. Kystlynghei er avhengig av aktiv skjøtsel og helårs beite er anbefalt skjøtelsesmetode kombinert med rydding av vegetasjon og sviing. Også i naturbeitemark og kysthei har beite positive virkninger for artsmangfoldet. At øyene ikke gror igjen er også positivt for de ornitologiske verdiene og Fylkesmannen er derfor positiv til den aktiviteten som beiting med sau i Åsvær medfører.

Gjerdeanleggene er av moderat størrelse, men vil naturligvis være godt synlige på en del av øyene da det er et åpent og delvis flatt landskap. Likevel er de ikke dominerende i landskapet og påvirker ikke landskapets særpreg og karakter vesentlig (naturmangfoldloven § 36). Vi anser gjerdeanleggene som nødvendige for hold av sau i området og gir dispensasjon til følgende oppsatte gjerder og gjerder som planlegges satt opp i 2020/2021:

15. Storgrenøya oppsatt 2014
16. Stormannøya oppsatt 2014
17. Feøyen oppsatt 2012
18. Buøya oppsatt 2010
19. Storkvaløya oppsatt 2015
20. Litlkvaløya påbegynt 2020
21. Tromsøya oppsatt 2014
22. Storøya oppsatt 2013
23. Stortrogøya påbegynt 2020
24. Storgåsøya skal etableres 2020
25. Litlgåsøya skal etableres 2020
26. Lassøya skal etableres 2020
27. Kvitmåsoya plan for 2021
28. Storpolløya plan for 2021

Plassering som vist i kart i søknad og utforming som beskrevet i søknaden.

For forvaltningen av området er det viktig at ikke gjerder blir stående unødig og blir til søppel eller til fare for fugl og dyr. Det settes derfor krav om at gjerdeanleggene skal fjernes umiddelbart dersom beite opphører eller behovet for gjerdene ikke er tilstede. Videre er det en viss fare for at slike gjerder i åpent landskap kan føre til at fugler kolliderer i gjerdet. I utgangspunktet er det hønsefugl som er mest utsatt for fare for kollisjoner med gjerder av denne typen, dette pga flygeatferden (se for eksempel Miljødirektoratets rapport M-1307 *Faggrunnlag fugl Underlagsdokument for nasjonal ramme for vindkraft*). Vi antar derfor faren for at sjøfugl skal kollidere med gjerdene til relativt liten. Dersom det likevel skulle vise seg at enkelte gjerder er plassert slik at det medfører stor fare for kollisjoner med fugl kan søker pålegges å enten rulle sammen netting langs disse strekningene i perioden når gjerdet ikke benyttes, eller pålegges å montere fugleavvisere for å hindre kollisjoner. Dette legges inn som et vilkår for dispensasjonen.

Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i Åsvær er god, men noe begrenset. I 2018 ble det utført sjøfugltelling, forrige telling var i 2012. Med unntak av rødnebbterne viste alle artene nedgang i

hekkebestandene fra 2012 til 2018. Dette er sammenfallende med resultater langs hele kysten og ikke spesielt for Åsvær. Botanisk er enkelte øyer undersøkt og det er utarbeidet skjøtelsesplan for kystlyngheia på Feøyan og Buøya. Videre er deler av området kartlagt etter NiN-metodikken i 2018 (ref. Johansen, K.S, Carlsen, T.H., Røberg, A.Å. Arnesen, G. 2019. Basiskartlegging av utvalgte verneområder i Nordland og Troms. Ecofact rapport 595.) I denne rapporten beskrives området slik: *Åsvær er et mangfoldig og komplekst øyvær som ligger eksponert til på ytterkysten langt vest i Dønna kommune. De fire kartlagte øyene i nordøst (Tostenbergøya, Kvitmåsåya, Hellerøya og Risvannøya) er store, kalkfattige og veksler mellom boreal hei, grunnlendt lyngmark, naknet berg, samt kystmyr og fragmenter av semi-naturlige engpartier. Øyene har flere større og mindre åpne vann med sparsom vannvegetasjon. De tre kartlagte øyene nordvest i Åsværet (Storgrenøya, Stormannøya og Burøya) er noe mindre men har mye av samme preg som øyene i nordøst. De tre øyene lengst sør som ble NiN-kartlagt har en helt annen karakter enn de tidligere nevnte. Delvis skyldes dette forskjeller i berggrunn (kalkglimmerskifer i sør og gneis i nord) men også relatert til tidligere arealbruk. Storengøya og Litjengøya er grasdominerte seminaturlige-enger (T32) som følge av at de tidligere har vært slåtteland. Storkalvøya er en blanding mellom seminaturlig-eng og boreal hei. Flere av de store lyngdominerte øyene blir holdt i hevd gjennom beiting med utegangersau (GNS). Det er ingen tegn til gjengroing med unntak av noen få og små partier med bjørkerisdominert boreal hei. På innmarksøyene Storengøya og Litjengøya har skjøtselen opphørt og engene er under gjengroing. I nåværende fase er det mjødurt som dominerer.*

Vi mener kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fastslå at beitingen også i områdene som ikke er registrert som kystlyngheia er positivt for verneverdiene i Åsvær. Som nevnt kan gjerdeanlegg ha noen negative følger, men med de vilkår som er satt mener vi tiltakene *ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*, og dispensasjon innvilges.

Den samlede belastningen, jf nml § 10, vurderes som liten i Åsvær og gjerdeanleggene øker ikke belastningen på verneverdiene nevneverdig. Naturmangfoldlovens § 11 (kostnadene med miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver) tilsier at eventuelle kostnader knyttet til de vilkårene som er satt vil måtte bæres av tiltakshaver. § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmåter) er vurdert, og vi mener søker har funnet gode løsninger for gjerdene som ikke medfører fare for forurensning eller unødig miljøbelastning.

Lovgrunnlag

Forskriften for Åsvær landskapsvernområde med dyrelivsfredning ble vedtatt ved kgl. res. av 6. desember 2002. Verneforskriften forvaltes av Fylkesmannen i Nordland. Formålet med vernet er å *bevare et egenartet natur- og kulturlandskapsområde, og sikre de zoologiske, botaniske, geologiske og kulturhistoriske element som er med på å gi området dets særpreg* (§2).

Jf. verneforskriftens § 3 første punkt gjelder følgende bestemmelse i landskapsvernområder: *Det må ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art og karakter. Eksempel på slike inngrep er: oppføring av nye bygninger, anlegg og faste innretninger, (...) Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å endre landskapets art eller karakter vesentlig.*

Vernebestemmelsene er likevel ikke til hinder for *tradisjonell beiting og nødvendig bruk av gjeterhund. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til verneformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av landskapsvernområdet* (jf. § 4 punkt 4)

Forskriftens § 7 er erstattet av naturmangfoldlovens § 48, jf. § 77 annet punktum og den generelle dispensasjonsbestemmelsen lyder derfor: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak dersom det ikke*

strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Det kan også gjøres unntak dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Med hilsen

Mia Marthinus Husdal (e.f.)
underdirektør

Kjell Eivind Madsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

DØNNA KOMMUNE Krunhaugen 1 8820 DØNNA
Statens Naturoppsyn e-post